Lietas Nr. 117019013
Lietas arhīva Nr. 104AA-0080-14/24

**SPRIEDUMS**

Rīgā 2014.gada 4.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese Z.Lagzdiņa,

tiesneses S.Amola un S.Gļazere

izskatīja rakstveida procesā administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar /pers. B/ iesniegto apelācijas sūdzību par Jūrmalas pilsētas tiesas 2013.gada 27.septembra spriedumu, un

**konstatēja:**

2013.gada 26.aprīlī Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas inspektore sastādīja Administratīvā pārkāpuma protokolu – paziņojumu Nr. 130330527 par to, ka 2013.gada 26.aprīlī plkst. 12.23 transportlīdzeklis „Citroen", ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/, bija novietots stāvēšanai Jūrmalā, Kuldīgas ielā pie Vienības prospekta 19/21 invalīdu stāvvietā, bez invalīdu stāvēšanas izmantošanas kartes, neievērojot Ceļu satiksmes noteikumu 4. un 307.21punktā noteiktās prasības un pārkāpjot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – arī Latvijas APK) 149.$^{31}$panta astotās daļas prasības. Par minēto pārkāpumu transportlīdzekļa vadītājam uzlikts naudas sods Ls 40,00 apmērā (lietas lapa 4.).

Ar Jūrmalas pilsētas Pašvaldības policijas priekšnieka 2013.gada 13.maija lēmumu (turpmāk – Lēmums) Nr.1-23/88 ar 2013.gada 26.aprīļa administratīvā pārkāpuma protokolu - paziņojumu Nr.130330527 pieņemtais lēmums piemērot naudas sodu Ls 40,00 apmērā atstāts negrozīts, bet /pers. B/ sūdzība noraidīta (lietas lapa 12. – 14.).

2013.gada 24.maijā Jūrmalas pilsētas tiesā saņemta /pers. B/ sūdzība par minētā Lēmuma atcelšanu.

Ar Jūrmalas pilsētas tiesas 2013.gada 27.septembra spriedumu (turpmāk tekstā – Spriedums) atstāts negrozīts Jūrmalas pilsētas Pašvaldības policijas priekšnieka 2013.gada 13.maija lēmums Nr.1-23/88 (lietas lapa 32. – 33.).

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

Tiesa atzinusi, ka lietā nav strīda, ka transportlīdzeklis bija novietots stāvēšanai invalīdu stāvvietā bez invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes. Tas ir pierādīts ar visiem lietā esošajiem materiāliem, tajā skaitā, arī ar fotogrāfijām.

Ceļu satiksmes noteikumu 4.punkts nosaka, ka ceļu satiksmes dalībniekiem jāizpilda šo noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus, jāizpilda policijas darbinieku un to personu norādījumi, kuras pilnvarotas regulēt satiksmi, kā arī jāievēro luksoforu signālu, ceļa zīmju un ceļa apzīmējumu prasības, bet 307.21.punkts nosaka, ka 837.papildzīme „Invalīdiem" norāda, ka 532.zīme attiecas tikai uz automobiļiem, kas apzīmēti ar invalīdu stāvvietu izmantošanas karti.

Likumdevējs par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.$^{31}$panta astotās daļas pārkāpumu noteicis tikai naudas sodu Ls 40,00 apmērā, tādējādi piemēroto sodu nav iespējams samazināt vai grozīt. Nav neviena objektīva, pamatota un likumīga iemesla, lai atceltu piemēroto sodu.

Tādējādi, lai personas darbībās varētu konstatēt Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.$^{31}$panta astotās daļas pārkāpumu, ir jākonstatē, ka persona ir bijusi transportlīdzekļa vadītājs, kurš novietojis transportlīdzekli vietā, kas apzīmēta ar 837.papildzīmi vai ar 942.ceļa apzīmējumu, neesot invalīdu stāvvietu izmantošanas kartei.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu 307.21.apakšpunktu 837.papildzīme „Invalīdiem" norāda, ka 532.zīme „Stāvvieta" attiecas tikai uz automobiļiem, kas apzīmēti ar invalīdu stāvvietu izmantošanas karti. Savukārt, Ceļu satiksmes noteikumu 314.21.apakšpunkts nosaka, ka 942.ceļa apzīmējums apzīmē stāvvietu, kura paredzēta transportlīdzekļiem, kas apzīmēti ar invalīdu stāvvietu izmantošanas karti.

Tiesa atzinusi, ka lietā nav strīda par to, ka /pers. B/ 2013.gada 26.aprīlī bija atstājis transportlīdzekli stāvēšanai Jūrmalā, Kuldīgas ielā pie Vienības prospekta 19/21. Tāpat nav strīda, ka konkrētā stāvvieta bija apzīmēta gan ar 837.papildzīmi „Invalīdiem", gan ar 942.ceļa apzīmējumu. Minēto apliecina fototabula (lietas lapa Nr.10) un pats pieteicējs (lietas lapa Nr.3).

Tiesa konstatējusi, ka lietā ir strīds par to, vai pieteicēju varēja sodīt, esot apstākļiem, ka viņš ir invalīds un viņam ir izsniegta invalīda apliecība.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243.pants noteic, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras šajā kodeksā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Iestādē pierādīšanas pienākums administratīvā pārkāpuma lietvedībā ir institūcijai (amatpersonai), kura sauc personu pie administratīvās atbildības, bet tiesā — iestādei. Ja administratīvā pārkāpuma lietvedībā netiek pierādīts pretējais, bez papildu procesuālo darbību veikšanas par pierādītiem uzskatāmi šādi apstākļi: 1) vispārzināmi fakti; 2) ar spēkā stājušos tiesas spriedumu vai prokurora priekšrakstu par sodu kriminālprocesā konstatēti fakti; 3) ar spēkā stājušos nolēmumu par personas saukšanu pie administratīvās atbildības konstatēti fakti; 4) fakts, ka persona zina vai tai vajadzēja zināt savus normatīvajos aktos paredzētos pienākumus; 5) fakts, ka persona zina vai tai vajadzēja zināt savus profesionālos un amata pienākumus; 6) mūsdienu zinātnē, tehnikā, mākslā vai amatniecībā vispārpieņemtu izpētes metožu pareizība. Ja vien administratīvā pārkāpuma lietvedībā netiek pierādīts pretējais, bez papildu procesuālo darbību veikšanas par pierādījumu uzskatāmas ziņas par faktiem, kuras administratīvā pārkāpuma konstatēšanas brīdī administratīvā pārkāpuma protokolā fiksējusi amatpersona. Administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem. Faktus, kurus saskaņā ar likumu var pierādīt tikai ar noteiktiem pierādīšanas līdzekļiem, nevar nodibināt ne ar kādiem citiem pierādīšanas līdzekļiem. Pierādījuma ticamība ir kādas ziņas patiesuma konstatēšanas pakāpe. To, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus administratīvā pārkāpuma lietvedības laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā. Nevienam no pierādījumiem nav iepriekš noteikta augstāka ticamības pakāpe attiecībā pret pārējiem pierādījumiem. Pierādījumi ir

attiecināmi uz konkrēto administratīvā pārkāpuma lietu, ja ziņas par faktiem tieši vai netieši apstiprina administratīvā pārkāpuma lietvedībā pierādāmo apstākļu esamību vai neesamību, kā arī citu pierādījumu ticamību vai neticamību, izmantošanas iespējamību vai neiespējamību. Ziņas par personas privāto dzīvi, tās sensitīvajiem datiem, komercdarbību un mantisko stāvokli pieļaujams iegūt tikai tajā gadījumā, ja tas nepieciešams, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Administratīvā pārkāpuma lietvedībā iegūtās ziņas par faktiem, kā arī ziņas, kas fiksētas ar tehnisku līdzekļu palīdzību, ir pieļaujams izmantot kā pierādījumus, ja tās iegūtas un procesuāli nostiprinātas šajā kodeksā noteiktajā kārtībā.

Tādējādi par pierādījumiem šajā lietā var kalpot protokols - paziņojums, fototabula, invalīda apliecības Nr. 431147 kopija.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 244.pants noteic, ka institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Ceļu satiksmes noteikumu 270.1punkts nosaka, ka automobiļiem, kurus vada invalīdi ar pārvietošanās traucējumiem (invalīdi, kuriem ir tiesības uz valsts sociālo pabalstu – pabalstu transporta izdevumu kompensēšanai invalīdiem, kuriem ir apgrūtināta pārvietošanās), un automobiļiem, kuru pasažieri ir invalīdi ar pārvietošanās traucējumiem vai 1.grupas redzes invalīdi, automobiļa salonā pie priekšējā stikla atļauts novietot invalīdu stāvvietu izmantošanas karti, kuru izsniedz Ceļu satiksmes drošības direkcija, pamatojoties uz Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas sniegto informāciju. [..] Invalīdu stāvvietu izmantošanas karte [..] ir tumši zils taisnstūris (garums148 mm, augstums106 mm). Kartes aversa kreisajā pusē norādīts kartes derīguma termiņš, izdevējs, kartes sērijas numurs, zem tā attēlota invalīda pazīšanas zīme baltā krāsā, labajā pusē — Latvijas atšķirības zīme „LV", zem tās uzraksts latviešu valodā „Eiropas Kopienas modelis", zem tā ar atstarpi uzraksts latviešu valodā „Invalīdu stāvvietu izmantošanas karte", zem tā ar atstarpi analogs uzraksts citās Eiropas Savienības valodās. Kartes reversa kreisajā pusē — kartes īpašnieka fotogrāfija, zem tās norādīts personas vārds, uzvārds un paraksts, labajā pusē — informācija latviešu valodā „Šī karte pilnvaro tās īpašnieku izmantot speciāli apzīmētu stāvvietu pakalpojumus Eiropas Savienības dalībvalstīs".

Tiesa konstatējusi, ka lietā iesniegta invalīda apliecības Nr. 431147 kopija. Tajā fiksētais neatbilst iepriekš minētajā normā norādītajām prasībām. Tādējādi ir secināms, ka pieteicējam nav Ceļu satiksmes drošības direkcijas izsniegta invalīdu stāvvietu izmantošanas karte.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa secinājusi, ka saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu 307.21. un 314.21.apakšpunktu pieteicējam nebija tiesības 2013.gada 26.aprīlī novietot transportlīdzekli invalīdu stāvvietā Jūrmalā, Kuldīgas ielā pie Vienības prospekta 19/21, kaut arī viņam bija citas iestādes izdota invaliditātes apliecība.

Pieteicējs pieteikumā norādījis, ka viņam ir grūtības ar pārvietošanos, kā arī ir 3.grupas invalīds, tādēļ bijis spiests novietot automašīnu invalīdu stāvvietā.

Tiesa norādījusi, ka apstāklis, ka persona ir invalīds un to apliecina invalīda apliecība, pats par sevi nerada personai tiesības novietot transportlīdzekli invalīdiem paredzētās stāvvietās. Konkrētās tiesības saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu 307.21. un 314.21.apakšpunktu persona iegūst tikai saņemot Ceļu satiksmes noteikumu 270.1punktā noteikto un Ceļu satiksmes drošības direkcijas izdoto invalīdu stāvvietu izmantošanas karti.

Ņemot vērā spriedumā konstatēto, tiesas ieskatā, pieteicējs ir izdarījis Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.31panta astotajā daļā noteikto administratīvo pārkāpumu, tas ir, novietojis transportlīdzekli, kuram nav invalīdu stāvvietu izmantošanas kartes, stāvēšanai vietā, kas apzīmēta ar 837.papildzīmi un ar 942.ceļa apzīmējumu.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 32.panta pirmo daļu sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem.

Ņemot vērā to, ka Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.$^{31}$panta astotās daļas pārkāpuma sankcija paredz konstantu soda apmēru – Ls 40, tad secināms, ka par šāda administratīvā soda nepieciešamību lietderības apsvērumus jau ir izdarījis likumdevējs.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.$^{16}$panta trešā daļa nosaka, ka, ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams. Tiesa atzinusi, ka Jūrmalas pilsētas Pašvaldības policijas priekšnieka 2013.gada 13.maija lēmumā Nr.1-23/88 norādītais pamatojums par sūdzības iesniedzēja vainīguma konstatēšanu ir pamatots un pietiekams, tāpēc nav nepieciešams izvērstāks motīvu izklāsts.

Par minēto Spriedumu /pers. B/ (turpmāk – arī sūdzības iesniedzējs) iesniedza apelācijas sūdzību, norādot, ka bija ieradies uz tiesu noteiktajā laikā, bet viņu neviens uz tiesas sēdi neaicināja, bet pēc noteiktā laika viņam tika paziņots par to, ka tiesas sēde jau notikusi, un, lai gaidot spriedumu. Norāda, ka nenoliedz, ka bija atstājis savu transportlīdzekli invalīdu stāvvietā, taču to izdarījis nevis tīšām, bet tāpēc, ka viņam bija stipras sāpes kājās pēc pārciestās operācijas un viņš esot devies pie savas ārstējošās ārstes. Norāda, ka viņam piespriestā soda nauda – Ls 40,00 ir pārāk liela. Lūdz tiesu izrādīt līdzjūtību.

Rīgas apgabaltiesā saņemts Jūrmalas pilsētas Pašvaldības policijas viedoklis Latvijas APK 289.$^{21}$panta kārtībā, kurā norādīts, ka iestāde pievienojas tiesas Spriedumā paustajiem secinājumiem un atzinumiem, un uzskata apelācijas sūdzību par nepamatotu. Norāda, ka sūdzības iesniedzējam, ja viņš vēlas realizēt viņam kā invalīdam paredzētās tiesības, ir arī pienākums ievērot visus Ceļu satiksmes noteikumus, kas obligāti izpildāmi šādu tiesību izmantošanai.

Izvērtējot apelācijas sūdzībā norādīto un ievērojot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.$^{20}$panta pirmās daļas nosacījumus, Krimināllietu tiesu kolēģija (turpmāk – tiesu kolēģija) secina, ka apelācijas sūdzības iesniegšanas kārtība ir ievērota un saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.$^{21}$panta nosacījumiem apelācijas sūdzība apgabaltiesā ir izskatāma rakstveida procesā.

Apstākļus, kas liecinātu par nepieciešamību apelācijas sūdzību izskatīt tiesas sēdē, tiesu kolēģija nekonstatē.

Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi sūdzībā norādītos argumentus, tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir likumīgs, pamatots un atstājams negrozīts, bet apelācijas sūdzība ir noraidāma.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.$^{21}$panta un 289.$^{22}$panta nosacījumiem apelācijas instances tiesa ievēro šī kodeksa divdesmit trešajā „a" nodaļā noteikto tiesvedības kārtību un taisa nolēmumu administratīvā pārkāpuma lietā atbilstoši minētās nodaļas prasībām.

Saskaņā ar Latvijas APK 289.$^{13}$panta trešo daļu, ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Tiesu kolēģija, izvērtējot Jūrmalas pilsētas tiesas Sprieduma motivāciju, atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi un vispusīgi izvērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, līdz ar to tiesu kolēģija saskaņā ar Latvijas APK 289.$^{13}$ panta trešo daļu pievienojas pirmās instances tiesas Spriedumā ietvertajam pamatojumam un izvērstāku argumentu izklāstu šajā sakarā nenorāda.

Tiesu kolēģija atzīst, ka lietas materiālos esošie pierādījumi ir pietiekami un atzīstami par pieļaujamiem, lai nešaubīgi apgalvotu, ka sūdzības iesniedzējs ir pamatoti saukts pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 149.$^{31}$panta astotās daļas.

Tiesu kolēģija secina, ka sūdzības iesniedzēja vaina administratīvā pārkāpuma izdarīšanā ir pierādīta, vērtējot visus lietā esošos pierādījumus kopumā. Pirmās instances tiesa ir vērtējusi lietā esošās ziņas un devusi savus secinājumus par to pieļaujamību, ticamību un attiecināmību, kas ir pietiekami, lai novērstu jebkādas šaubas, un tiesu kolēģija pilnībā pievienojas šiem secinājumiem.

Pirmās instances tiesa pamatoti konstatējusi, ka lietā nav strīds par to, ka /pers. B/ 2013.gada 26.aprīlī bija atstājis transportlīdzekli stāvēšanai Jūrmalā, Kuldīgas ielā pie Vienības prospekta 19/21 un šī stāvvieta bija apzīmēta gan ar 837.papildzīmi „Invalīdiem", gan ar 942.ceļa apzīmējumu.

Kā tas izriet no apelācijas sūdzības, sūdzības iesniedzējs neapstrīd pašu pārkāpuma faktu, bet izklāsta apstākļus, kādēļ pārkāpums izdarīts un norāda, ka uzskata uzlikto sodu par pārāk bargu.

Tiesu kolēģija secina, ka administratīvais sods sūdzības iesniedzējam ir piemērots sankcijas ietvaros, kas neparedz rīcības brīvību attiecībā uz piemērojamā naudas soda apmēru.

Latvijas APK 149.[31]panta astotās daļas sankcija noteica konstantu sodu, proti, Ls 40,00 (likuma redakcijā uz pārkāpuma izdarīšanas brīdi), līdz ar ko iestādei, konstatējot administratīvo pārkāpumu, vairs nepastāv iespēja vērtēt piemērojamā soda apmēru, t.i., soda apmēru neietekmē pārkāpuma raksturs, vainas pakāpe un atbildību mīkstinošie vai pastiprinošie apstākļi, kas noteikti Latvijas APK 32.panta otrajā daļā.

Saskaņā ar Latvijas APK 21.panta nosacījumiem (likuma redakcijā uz pārkāpuma izdarīšanas brīdi) ceļu satiksmē izdarīto administratīvo pārkāpumu, ja par to paredzētais naudas sods nepārsniedz trīsdesmit latus un ja šis pārkāpums nav radījis draudus citiem ceļu satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai, var atzīt par maznozīmīgu un izbeigt uzsākto lietvedību un atbrīvot personu no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

Pie minētajiem apstākļiem tiesu kolēģija secina, ka attiecībā pret sūdzības iesniedzēju nav piemērojami arī Latvijas APK 21.panta nosacījumi un izdarītais pārkāpums nav atzīstams par maznozīmīgu, jo, kā iepriekš norādīts, par sūdzības iesniedzēja izdarīto administratīvo pārkāpumu panta sankcija paredz sodu, kas pārsniedz Latvijas APK 21.pantā noteikto apmēru.

Tāpat tiesu kolēģija atzīst, ka sūdzības iesniedzēja norādītais, ka pārkāpums tika izdarīts slikta veselības stāvokļa dēļ, neatbilst Latvijas APK 17.pantā paredzētajai galējās nepieciešamības definīcijai un nav atzīstams par apstākli, kas nepieļauj lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā saskaņā ar Latvijas APK 239.panta 4.punktu.

Tiesu kolēģija norāda, ka nav izšķirošas nozīmes tam, kādu apstākļu dēļ transportlīdzeklis bija novietots stāvēšanai protokolā minētājā vietā. Izšķiroša nozīme ir tam, ka transportlīdzeklis protokolā minētajā vietā atradās bez invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes un tādējādi tika pārkāpta tiesību normā noteiktā kārtība, kas rada pamatu personas saukšanai pie administratīvās atbildības.

Tiesu kolēģija konstatē, ka Jūrmalas pilsētas tiesa, izskatot sūdzību, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa nosacījumus un prasības nav pārkāpusi, tiesa konkrētās pārkāpuma lietas izskatīšanas ietvaros ir ievērojusi vispārīgos tiesību principus un normatīvo aktu regulējumu.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[21]pantu, 289.[22]pantu, 289.[12]panta otrās daļas 1.punktu tiesu kolēģija

**n o s p r i e d a**

**Atstāt negrozītu** Jūrmalas pilsētas tiesas 2013.gada 27.septembra spriedumu, bet apelācijas sūdzību **noraidīt**.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesnese (personiskais paraksts) Z.Lagzdiņa

Tiesnese (personiskais paraksts) S.Arnola

Tiesnese (personiskais paraksts) S.Gļazere